

KOKKUVÖTE

1. TAGASISIDE ARENDUSPÄEVALE

1.1 Osalejate tagasiside:

- **76% vastajatest** oli nõus, et **sai esmase ülevaate tulevikuplaanidest ning pidas oluliseks võimalust kaasa rääkida** hea hariduse teemadel vallas (sh mitte keegi vastajatest ei oleks eelistanud vähem arutelusid ja kohe konkreetse plaaniga edasiliikumist).
- **76% vastajatest pidas arenduspäeva formaati kaasavaks** ning tundsid, et kõlama jäi kogukonna arvamus ning koos oli võimalik oluline esile tõsta.
- **52% vastajatest** hindas, et arenduspäeva toimumine **välitingimustes mõjutas teatud määral nende isiklikku panust ja kaasatöötamist**. 38% vastajatest leidis, et ilm ei mõjutanud nende panust mitte mingil moel ja kõik toimis. 10% vastajatest tundis välitingimustes ennast ebamugavalt.
- **100% vastajatest** leidis, et tal oli **väga hea või hea arenduspäeva aruteludes osalemise kogemus ning tema arvamusega arvestati**.
- **Kuidas ja millega on osalejatel valmisolek edasises arendusprotsessis kaasa töötada:**
 - 8 osalejat oli valmis edasises arendusprotsessis kaasa mõtlema ja kaasa rääkima, töögruppides osalema, ideid genereerima
 - 6 osalejat näeb võimalust panustada koolide arendusse ja koostöösse koolijuhil, õpetaja vaatenurgast ja õpilaste kaasamisse
 - Lisaks 3 osalejat, kellest 1 osaleja nägi oma panust tegevuste kavandamise ja osapooltega suhtlemisel, 1 osaleja majandusliku analüüsi teostamises, 1 osaleja info levitamises ja kommunikatsioonis.
- **Oluliste järgmiste tegevustena arendusprotsessis toodi välja:**
 - Visioonis ja arengueesmärkides kokkuleppimine ja mõõdikute sõnastamine
 - Tegevus- ja ajaplaani koostamine, eestvedajate ja vastutajate kokkuleppimine
 - Vajalike andmete ja info kogumine ning analüüs

- Töörühmade moodustamine
- Iga kooli tugevuste ja arengukohtade väljaselgitamine, haridusasutuste vaheline kogemuse jagamine ja koostöö kujundamine, kooli tasandi arendusplaani koostamine
- Kaasamise läbimõtlemine, meetodite valik
- Huvigrupidelt (sh noortelt ja lapsevanematelt) tagasiside ja ootuste küsimine
- Noorsootöö suuna integreerimine arendusetappidesse, huvitegevuse võimaluste kaardistamine
- Haridusasutuste tutvustamine ja turundus
- **Tagasisideküsitlusele vastas 21 osalejat (84% kõikidest osalejatest).**

1.2 HaridusLabori täiendavad tähelepanekud:

- Arenduspäeva osalejate hulka erinevate rollide kaasamine oli igati põhjendatud ja täitis eesmärgid. Märkasime **aruteludes osalejatevahelist sünergiat ja õhinat**. Osalejad ise väärtustasid väga noorte kaasamist. Ideede ja küsimuste rikastamiseks oli oluline ka ettevõtjate/lapsevanemate juurdetoomine. Kaasamist väärtustati läbivalt ning peeti väga tähtsaks ka järgmistel etappidel.
- Panime tähele, et **varasemast ei olnud osapooltel** sellist **koosloome kogemust**, aga arenduspäev andis hea aluse edasiminekule. Ilmnes, et osapooled ei oma hetkel veel täpsemat sisulist ülevaadet kõikide valla haridusasutuste tugevustest ning arengukohtadest, samas koolide omavahelise koostöö soodustamisel ja toetamisel võiks edasises protsessis olla suur arengupotentsiaal.
- Arutelude baasil saab välja tuua, et **enamus osalejatest mõistab muudatustega kohanemise vajadust** valla hariduses ning osalejatel on mitmeid tulevikku suunatud ideid, seega tuleks protsessile raami pakkuda ja liikuda edasi konkreetse tegevusplaani ja vastutajate suunas. Teatud sisuteemasid nähti nii tugevuste kui arengukohtadena, need teemavaldkonnad tuleb täiendavalt avada ning analüüsida. Arendusprotsessi skoobis/ulatuses tuleks täpsemalt kokku leppida ja seda ka osalejatele kommunikeerida.

1.3 Arenduspäeva grupitööde kokkuvõte

ARENKUKOHAD

("X" tähendus: arenduspäeva osalejate hääle arv st prioriteetne tegevusvaldkond, millega esmajärjekorras tuleks tegeleda)

KOV tasand

- Huvihariduse võimaluste laiendamine
- Kommunikatsioon
- Transport
- Ühine sihiseade, kokkulepped 2x
- Linnaläheduse võimaluste ärakasutamine (linnaga koostöö, mitte konkurents)

- Haridusvõrgu korrastamine 2x
- Koolide arengukavade sünkroniseerimine
- Taristu ruumivõimalused ei toeta (+/- vajadus teemasse sisse vaadata)

KOV/kooli tasand

- Tugispetsialistide töökorraldus
- Vähene koostöö (sh lapsevanemate, kohalike ettevõtetega)
- Õpetajate motivatsioon vähene (omas mullis)
- Personali vananemine ja teatud ainetes puudus
- Õpilaste kahanev arv/väikesed koolid - jätkusuutlikkuse tagamine
- Mitteformaalse ja formaalse hariduse lõimimine 3x
- Mainekujundus
- Karjääriinfo jagamine, edulugude jutustamine
- Ettevõtlikkuse võrgustik

Kooli tasand

- Koolikius
- Noorte kaasamine 2x
- Õpikeskkonna kaasajastamine 1x
- Individuaalne lähenemine 1x
- Kaasamine 6x
- Vähe innovaatilisust
- Kogupäevakool (sh noortekeskusega lõiming)
- Õpetaja rolli (ümbere) mõtestamine 1x
- Ennetustöö

Individuaalne tasand

- Kõneisikuks olemine oma rollis (koolijuht, õpetaja jt)
- Huvi äratamine (lapsed, lapsevanemad)
- Klassijuhataja kui võtmeisik
- Koolijuhi vastutus
- Mida noor tahab?

TÄNASED TUGEVUSED:

KOV tasand

- Toetav kogukond
- Haridusse panustavad kogukonnajuhid
- Koolitransport (+/- vajadus teemasse sisse vaadata)
- Stabiilsuse hoidmine
- Kommunikatsioonikanalid ajakohased (sh kodukas, leht)
- Kaasav vallavalitsus
- Kodulähedane kool
- Looduslähedus
- Tugispetsialistide võimalus
- Noorsootöö võimalused
- Tasuta huviring igale lapsele

- Tugev alusharidus
- Valla orienteeritus arengule
- Tunnustamine
- Tervislik koolitoit

Kooli tasand

- Tervislik koolitoit
- Individuaalne lähenemine, väiksed klassid
- Õppe tulemuslikkus
- Noorte volikogu ja õpilasesindus
- Õpetajate kvalifikatsioon, paindlikkus ja aktiivsus
- Mitmeid noori õpetajaid, kellel tugev kooli toetus
- Iga kool on oma nägu
- Iga laps on tähtis
- Lapsevanemad koostööaldis (*+/- vajadus teemasse sisse vaadata*)
- Tervist edendavad koolid
- Turvaline õpikeskkond
- Õpikäsitlus
- Sujuv üleminek lasteaiast kooli
- Koolimeeskondade kokkuhoidmine
- Kooli sidusus kogukonnaga (sh traditsioonid, üritused)

2. ETTEPANEKUD

2.1 Ettepanekud protsessi kavandamiseks:

- **Protsessi eestvedaja** kokkuleppimine (sh vajadusel võtmeisikutele kavandada isiklik arenguplaan koolitustega; töökorralduslikud kokkulepped, mis võimaldab piisavat tähelepanu, aega ja energiat panustada arendusprotsessile jooksvate tööülesannete kõrvalt)

- **Juhtrühma** moodustamine (arenduste strateegiline kavandamine, arendustegevuste edenemise jälgimine ja hinnangute andmine, sihiseade täpsustamine protsessi kestel, kõneisikutena arendusprotsessi kommunikeerimisel jms), võib kaaluda KOVi väliste esindajate kaasamist
- **Teemapõhiste töögruppide** moodustamine, aluseks strateegilised sisueesmärgid
- **Koolide vahelise koostöö** aluste kokkuleppimine (koolide hetkeolukorra ja tänaste tugevuste ja arengukohtade analüüs, koolidesiseste meeskondade kavandamine ja vastutusvaldkondade kokkuleppimine jms)
- Täiendav võimalus **kogukonnast ekspertide** kaasamine (nt analüütik, turundus jms) töörühmadesse/ühekordsete/spetsiifilisemate tegevuste osas
- Vajaduspõhiselt teemapõhiselt/ühekordselt **välisekspertide** (ülikool, parim praktika, konsultant vms) **kaasamine**
- Protsessi peaks toetama **regulaarsete** eesmärgipäraste kohtumiste/**koosolekutega**
- Töögruppide ja koolide **tegevuskavade** koostamist võiks kavandada järgmiste etappida kaupa: 1) hetkeolukorra põhjalikum analüüs (info koondamine, andmete kogumine ja tõlgendamine); 2) visiooni ja eesmärkide kujundamine (sh parima praktikaga tutvumine); 3) arendustegevuste kavandamine ja mõõdikutes kokkuleppimine.

2.2 Ettepanekud esmaste sisuvaldkondade osas:

- **Haridusasutuste tasand:**
 - Koolide hetkeolukorra täpsem kaardistamine ja arengukohtade tuvastamine, arenguprioriteeti kavandamine
 - Õpetajate ja koolipere kaasamine, nende arengu toetamine
 - Koolidevahelise koostöö aluste kokkuleppimine ja koostöö edendamine arendusprotsessi keskse osana
- **Noorte** kaasamine ja nende ootuste kaardistamine:
 - Noorte volikogu, õpilasesindused võiksid ise protsessi kavandada ja eest vedada koos juhendajatega (sh sihiseade, kaasamise viisid ja ülesehitus jms)
 - Valla enda koolide õpilased
 - Valla lapsed, kes õpivad teises omavalitsuses
 - Järgmise haridustaseme õpilased, kes õpivad väljaspool valda (10. kl või KHK 1. kursus)
- **Lapsevanemate** rahulolu ja ootuste kaardistamine:
 - Protsessi kavandamine (sh kas koolide kaupa või koolide üleselt) ja eestvedajate määratlemine
 - Rakvere valla koolide õpilaste lapsevanemad (ootused, rahulolu)
 - Rakvere valla lapsevanemad, kelle laps õpib teises omavalitsuses (valikute põhjused)
 - Varasemate/olemasolevate andmete tuvastamine:
 - Kas ja millised haridusasutused on olnud riiklike rahuloluküsitluste (aga ka TLÜ distantsoõppe uuringu) valimis?
 - Kas ja milliseid küsitlusi koolid iseseisvalt on läbi viinud?

- **Huvitegevuse** võimaluste ja ootuste analüüs (sh kas protsess toimub keskselt?), mitteformaalse ja formaalhariduse lõimimise kavandamine
- **HEV õpilaste õppe korralduse, tugispetsialistide** töökorralduse (+ Näpi Kooli) analüüs ja arendustegevuste kavandamine
- **Haridustaristu võimaluste analüüs**, nüüdisaegse õpikäsitluse rakendamist toetavate ruumilahenduste kavandamine
- **Hariduskulude analüüs** eesmärgiga mudeldada lähtuvalt õpilaste arvu prognoosist tulevikukulusid
- **Valla tasand:** pikaajalise arendusprotsessi tegevuskava täpsustamine; ühistes arengusuundades kokkuleppimine, visiooni defineerimine, valla haridusasutuste arengukava perioodide ühtlustamine toetamaks arendustegevusi

Koostajad:

Karin Kuldmets karin@hariduslabor.ee 56 470 560

Liisa Mäemets liisa@hariduslabor.ee 50 96 324